

भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका, भिवंडी

अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा

कार्यालय:- इंदिरा गांधी हॉस्पिटल समोर, चव्हाण कालणी, नागाव, भिवंडी, फोन नं. ०२५२२/२२०५००

जा.क्र./भिनिशमनपा/अग्नि/ २०८/२०२५ (ठाणे)

दिनांक :- ०८/०८/२०२५

प्रति,

मेसर्स- तुकाराम कृष्णा सुतार एज्युकेशन ट्रस्ट
श्रीम. विशाखा विकास सुतार आणि श्री. विकास रमेश सुतार
स.नं.१७, हि.नं.बी, व्हिलेज वडूनवधर, ता. भिवंडी, जि. ठाणे.

विषय :- सुधारित आग प्रतिबंधक व आग विझविण्याच्या उपाययोजना करिता
अग्निशमन विभागाचा अटीचा ना-हरकत दाखला.

संदर्भ :-

१. आपला दिनांक २०/०३/२०२५ रोजीचा अर्ज.
२. आर्किटेक्टने दिलेल्या प्लॅनमध्ये दिलेल्या शैक्षणिक इमारत तळमजला + ०३ मजले, १७.२५ मिटर उंच, इमारतीचा एकुण बिल्टअप एरिया २७६३.१६ स्क्वेअर / मीटर दिलेला आहे.
३. जा.क्र./भिनिशमनपा/अग्नि/११४/२०२२ दिनांक-०९/०२/२०२२ नुसारचा अटीचा ना-हरकत दाखला.
४. यापुर्वी इमारतीचा एकुण बिल्टअप एरिया २९१२.६८ स्क्वेअर / मीटर चा आग सुरक्षा निधी फी रु. ५०,०००/- मात्र (अक्षरी- रु. पन्नास हजार मात्र) त्यांनी डी.डी.क्र-११३०७२, दि. २२/१२/२०२१ नुसार भरलेली आहे.

महोदय,

अर्जदार मेसर्स- तुकाराम कृष्णा सुतार एज्युकेशन ट्रस्ट, श्रीम. विशाखा विकास सुतार आणि श्री. विकास रमेश सुतार यांचे आर्किटेक्ट आर.आर.कन्स.इंजिनियर्स अँड सर्व्हेअर, भिवंडी यांनी स.नं.१७, हि.नं.बी, व्हिलेज वडूनवधर, ता. भिवंडी, जि. ठाणे. या जागेवर तळमजला + ०३ मजले, १७.२५ मीटर उंच शैक्षणिक इमारतीकरीता अग्निशमनाच्या दृष्टीकोनातून सुधारित अटीचा ना-हरकत दाखला मिळणे बाबतचे पत्र प्लॅनसह सादर केलेले आहे.

सदर इमारतीची रचना :-

१. (तळमजला):- प्रिंसिपल ऑफिस-०२, अकाउंट रुम-०१, सुपरवायझर रुम-०१, युटीलिटी रुम-०१, ऑडीटोरियम-०१.
२. (पहिला मजला) :- क्लास रुम- ०८, स्टाफ रुम- ०१, कॉम्प्युटर लॅब- ०१.
३. (दुसरा मजला) :- क्लास रुम- ०८, स्टाफ रुम- ०१, सायन्स लॅब- ०१.
४. (तिसरा मजला) :- क्लास रुम- ०८, स्टाफ रुम- ०१.

सदर इमारतीची चर्तु:सिमा खालिलप्रमाणे :-

१. उत्तर :- ३० मी. वाईड डीपी रोड
२. दक्षिण :- प्ले ग्राऊंड
३. पूर्व :- अँडजेस्टिंग स.नं.८
४. पश्चिम:- १०० मी. वाईड डीपी रोड

सदर शैक्षणिक ईमारत UDCPR-२०२० मधील तरतुदीचे पालन करणे बंधनकारक राहिल तसेच (NBC सुधारीत २०१६) नुसार व महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना अधिनियम-२००६ च्या शैक्षणिक इमारत (ख), (२) या गृप (स्तंभात) मधील नियमाखाली येते. अग्निशमन विभागाकडून प्लॅन नुसार सदर इमारतीच्या बांधकामास अग्निप्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजनेच्या दृष्टीकोनातून खालिल अटीच्या आधारे अटीचा ना-हरकत दाखला देण्यात येत आहे.

1. प्रवेश :-

- एक प्रवेशद्वार व एक बाहेर जाण्याचा रस्ता असे दोन द्वार कमीत कमी ४.५ मी. रुंदीचे असावे तसेच कमान बनविलेली असल्यास त्याची उंची ५ मी. पेक्षा कमी नसावी.
- इमारतीच्या आवारात अडथळा निर्माण होईल अशी कोणतीही वस्तू ठेवू नये व आवार हा नेहमी मोकळा ठेवावा.
- इमारतीच्या बाजूची मोकळी जागा ही अग्निशमन विभागाकडील फायर इंजिनचा ४५ टन वजन पेलवेल अशी असावी.
- इमारती भोवतीची जागा ही प्लॅनमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे असावी.

2. स्टेअर केस (जिना) :-

- इमारती मध्ये दोन स्टेअर केस ठेवणे बंधनकारक आहे. त्यामधील एक स्टेअर केस फायर एस्केप स्टेअर केस इनक्लोज टाईप असावी व फायर डोअर (१तास फायर रेसीटन्सचा) बसविणे बंधनकारक आहे.
- इमारती मधील दोन स्टेअर केस (जिना) ची रुंदी व फायर एस्केप स्टेअर केस (जिना) ची रुंदी ही प्लॅन मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे असावी.
- जिन्याच्या प्रत्येक टप्प्यावर स्टेअर केस (जिना) हा च्या बाहेरील बाजूच्या भिंतीला असलेली जाळी बसविलेली असावी व ती ०.५ चौ.मी. पेक्षा कमी असू नये.
- ट्रेड, स्टेप, रॅम्प NBC-२०१६-४.४.२४३(१,२,३,४,५) नुसार असणे आवश्यक आहे.

3. सेवा वाहिनी :- इमारतीमधील सर्व सेवा वाहिनी ह्या प्रत्येक मजल्यावर न जळणाऱ्या वस्तूपासून बंद केलेले असावेत व ते किडनाशक (Vermiculite / Intumescent) ह्या मटेरीयल पासून बनविलेले असावे.

४. विद्युत केबल शाफ्ट / विद्युत कक्ष :-

- विद्युत केबल शाफ्ट हा फक्त विद्युत केबल साठीच उपयोगात आणला गेला पाहिजे तसेच विद्युत केबल शाफ्ट जीन्याजवळ नसावा व तो प्रत्येक मजल्यावर न जळणाऱ्या मटेरीयल पासून बंद केलेला असावा जेणेकरून धुम्रपान, उष्णता व आगीपासून तो सुरक्षित राहील.
- विद्युत कक्षात विद्युत मीटर व्यतिरीक्त इतर कोणतीही वस्तू ठेवू नये.(विद्युतकक्ष जिण्याखाली बनविण्यात येवू नये.)
- विद्युत केबल ही हॅलोन मुक्त बिनविषारी न जळणारी व कमी धुर करणाऱ्या तांब्याच्या तारेची असावी.
- विद्युत शाफ्ट हा फक्त विद्युत केबलसाठी वापरावा व तो जिन्यामध्ये उघणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

- v. विद्युत मीटर कक्ष हा तळमजल्यावरच व प्लॅनमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे असावा तसेच तो बाहेरील हवा खेळती राहील अशा पद्धतीचा असावा.
- vi. जळणारे साहित्य / अस्तर ज्यामध्ये उष्णतेमुळे किंवा जळाल्यावर विषारी वायु सोडतील असे साहित्य गॅलरी, जीन्यात किंवा संकटकाळी बाहेर पडण्याच्या मार्गावर बसवू नयेत तसेच जर कारपेट टाकणार असाल तर कमीत कमी १ तास आगरोधक (Fire Retardant) पासून बनविलेला असावा.
- ५. **लिफ्ट :-** लिफ्टचा दरवाजा हा कोलॅप्सिबल शटर चा असु नये तो ॲटोमॅटीक बंद होणारा असावा. इमारती मध्ये असलेल्या लिफ्ट पैकी एक फायर लिफ्ट असणे आवश्यक आहे.

अग्निसुरक्षा प्रणाली:-

- i). **गच्चीवरील पाण्याची टाकी :-** आग विझविणे करीता एक वेगळी २५००० लीटर ची पाणी साठवणूकीची टाकी ही गच्चीवर असावी सदर पाण्याची टाकी ही बुस्टर पंपने नॉन रिटर्न व वॉल्व्हने खाली येणाऱ्या नळकांड्याला (Down Commar) ला जोडलेली असेल पाण्याच्या टाकीत पडणारे पाणी हे अगोदर अग्निशमन करीता असलेल्या पाण्याच्या टाकीत पडेल व ओव्हर फ्लो झाल्यानंतर इमारतीच्या वापर असलेल्या पाण्याच्या टाकीत पडेल व हे सर्व NBC-२०१६ च्या part iv नुसार असेल.
- ii). **बुस्टर पंप :-** गच्चीवर एक बुस्टर पंप ९०० लीटर / मीनीट क्षमता असलेला बसविलेला असावा. तसेच सदर पंपचा स्वीच पंप रुममध्ये तसेच तळमजल्यावर सुध्दा द्यावयास हवा जेणेकरुन पंप दोन्ही ठिकाणावरुन चालू केला जाऊ शकतो.
- iii). **होज रिल होज :-** इमारतीमध्ये बसविला जाणारा Down Commar क्लास 'C' GI पाईपने बनविलेला असावा. तो तळाच्या स्लुईस वॉल्व्ह पर्यंत असावा व त्याला मॅटेनन्स करीता वॉल्व्ह दिलेला असावा. व त्यावर प्रत्येक मजल्यावर एक होज रिल होज बसविणे आवश्यक राहिल.
- iv). **फायर डक्ट Fire Duct (With glass doors) :-** तळमजल्यापासून ते शेवटच्या मजल्यापर्यंत दोन फायर डक्ट दिलेले असावे व ते सरसकट व प्रत्येक मजल्यावर व्यवस्थित रित्या पॅक केलेले असावे व त्यामध्ये खालिल बाबींचा समावेश असावा.

कमीत कमी जागा :- (Minimum Size Area)

उंची — १.४ मीटर	i) १०० मीमी GI चा 'C' Class रायझर जिन्यावर
रुंदी — १.०० मी	ii) ६३ मीमी गणमेटल फिमेल सिंगल हायड्रन्ट
खोली — १ मी	iii) ३० मी ची होज रील
(व त्यावर फायर लिहावे)	iv) १५ मीटर Flax RRL होज हा मेल व फिमेल ६३mm कपलिंगसह व एक नोझलसह एक बॉक्स प्रत्येक मजल्यावर ठेवलेला असावा.

- v) **सिमेंस कनेक्शन (Siamese Connection) :-** एक फोर वे सिमेस कनेक्शन हे इमारतीच्या प्रवेशद्वाराजवळ लावावे.
- vi) **हस्तचालित इलेक्ट्रीक भयसूचना यंत्रणा, पी.ए. सिस्टीम (Manual Operated electric Alarm System, P.A .System) :-** इमारतीमध्ये बसविणे आवश्यक आहे.
- vii) **स्वयंचालित तपास व आग सूचक यंत्रणा (Automatic detection and Alarm System)-** ऑफिस एरिया, ऑडिटोरियम, कॉम्प्युटर रुम (लॅब), इलेक्ट्रीक रुम व लिफ्ट रुम मध्ये बसविणे आवश्यक आहे.
- viii) **आग विझविण्याचे छोटे उपकरण (फायर अपलायन्सेस) :-** आग विझविण्याचे छोटे उपकरण खालिल दिलेल्या सूचनेप्रमाणे बसविण्यात यावे.

- ABC टाईप फायर एक्स्टिंग्युशर्स ०६ kg प्रत्येक मजल्यावर विरुद्ध दिशेला ०१ बसविण्यात यावे.
- कार्बनडाय ऑक्साईड गॅस फायर एक्स्टिंग्युशर्स IS:२८७८-३ kg वजनाचे-१ एक विद्युत मिटर कक्षात बसविण्यात यावे.
- प्रयोगशाळा, लॅब्ररी रुम मध्ये ABC टाईप फायर एक्स्टिंग्युशर्स ०६ kg बसविण्यात यावे.
- ऑफिस, फंक्शन हॉल, आयटी रुम, मध्ये कार्बनडाय ऑक्साईड गॅस फायर एक्स्टिंग्युशर्स IS:२८७८, ३ kg वजनाचे-बसविण्यात यावे.
- जनरेटर रुममध्ये Foam टाईप फायर एक्स्टिंग्युशर्स ०९ लिटर ०२ नग बसविण्यात यावे.

टिपण्णी व अटी (Remark & General):-

- ज्वलनशील माल / विस्फोटक / विषारी वायु निर्माण करतील अशी कोणतीही वस्तु इमारतीच्या परिसरात ठेवू नये.
- संपूर्ण अग्निसुरक्षा प्रणाली ही लाल रंगाने रंगविलेली असावी.
- प्रत्येक सर्विस शाफ्ट हा प्रत्येक मजल्यावर शाफर ज्या फायर रेसीस्टन्सच्या सामुग्रीने बनविलेला असेल त्याच सामुग्रीने बंद केलेला असावा.
- इमारतीच्या मुख्य ठिकाणी फस्ट एड बॉक्स तसेच निकास व महत्वाचे फोन नंबर लिहीलेले बोर्ड लावलेले असावेत.
- फस्ट एड बॉक्स हा शैक्षणिक इमारतीच्या कार्यालयात तसेच सिक्युरिटीच्या कॅबीनमध्ये ठेवलेला असावा.
- इमारतीच्या बाजूला सोडलेल्या जागेमध्ये कोणतेही वाहने उभी करू नयेत ते फक्त पार्किंगच्या जागेवरच उभे केले जावे.
- इमारतीचे बांधकाम करतांना कोठेही डेड लाईन तयार होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- सर्व कामे ही मान्यता प्राप्त व लाइक (योग्य) ठेकेदाराकडूनच करुन घ्यावे.

वरील सर्व सुचना/ उपाययोजना ह्या शैक्षणिक इमारतीमधील स्टाफ कर्मचारी/ शिक्षण घेणारे विद्यार्थी, व नागरिकांच्या जीवणाच्या व आग सुरक्षिततेच्या दृष्टीने केलेल्या आहेत.

सुचना :- महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना अधिनियम सुधारित २०२३, NBC सुधारीत २०१६ व UDCPR-२०२० नुसार अग्निशमन विभागाकडून अटिंचा ना-हरकत दाखला दिला जात आहे. याव्यतिरीक्त जागेसंबंधीची कागदपत्रे, बांधकामासंबंधीची इतर पडताळणी तसेच इतर या सर्व बाबींची तपासणी करण्याची संपूर्ण जबाबदारी इतर संबंधित विभागाची असेल. अग्निसुरक्षा यंत्रणा ही मा. संचालक सोा, महाराष्ट्र राज्य अग्निशमन सेवा यांच्याकडील लायसन्स प्राप्त अभिकरणाकडूनच बसवावी. लायसन्सप्राप्त अभिकरणांची यादी www.mahafireservice.org.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

(Signature)
21/8/20

राजेश पवार

प्र. मुख्य अग्निशमन अधिकारी

अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा

भिवंडी विजयनगर शहर महानगरपालिका, भिवंडी